

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Будинки і споруди

**ІНКЛЮЗИВНІСТЬ БУДІВЕЛЬ І СПОРУД.
ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ
ДБН В.2.2-40:2018**

Зміна №1

(проект, перша редакція)

Київ

**Міністерство розвитку громад та територій України
2020**

«ІНКЛЮЗИВНІСТЬ БУДІВЕЛЬ І СПОРУД. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ»»

1 РОЗРОБЛЕНО: Публічне акціонерне товариство «Український зональний зональний науково-дослідний і проектний інститут по цивільному будівництву» (ПАТ «КИЇВЗНДІЕП»)

РОЗРОБНИКИ: **Куцевич В.В.**, д-р арх., (науковий керівник), **Бельчиков В.М.**; **Губов Б.М.**; **Іокова Т.І.**; **Нечепорчук А.А.**, к.техн.наук; **Пашенко О.Ф.**; **Філатова Л.О.**; **Чернядьєва І.І.**, відповідальний виконавець, **Шпара В.І.**, к.арх.

ЗА УЧАСТЮ: інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту ДСНС України (**Ніжник В.В.**, докт. техн. наук; **Балло Я.В.** канд. техн. наук; **Фещук Ю.Л.**, канд. техн. наук.; **Циганков А.О.**); ТК 104 «Ліфти, ескалатори та пасажирські конвеєри» (**Сікоренко І.Г.**);

2 ВНЕСЕНО: Директорат технічного регулювання у будівництві Міністерства розвитку громад та територій України

3 ПОГОДЖЕНО: Міністерство охорони здоров'я України лист № від Державна служба України з надзвичайних ситуацій лист № від

4 ЗАТВЕРДЖЕНО: Наказ Міністерство розвитку громад та територій України від № від

НАБРАННЯ ЧИННОСТІ:

ТЕКСТ ЗМІНИ

Розділ 1 «СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ»

Абзац другий викласти у новій редакції:

«Вимоги цих норм є обов'язковими для виконання усіма юридичними та фізичними особами на території України, окрім будівництва індивідуальних житлових будинків».

Розділ 2 «НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ»

Замінити такі нормативні посилання:

«ДБН В.2.2-12:2018 Планування і забудова територій» на:
«ДБН В.2.2-12:2019 Планування та забудова територій»;

«ДБН В.2.2-24:2009 Проектування висотних житлових і громадських будинків» на: «ДБН В.2.2-41:2019 Висотні будівлі. Основні положення»;

«ДСТУ 2735-94 Огородження дорожні і напрямні пристрої. Правила застосування. Вимоги безпеки дорожнього руху» на: «ДСТУ 8751:2017 Безпека дорожнього руху. Огородження дорожні і напрямні пристрої. Правила використання. Загальні технічні вимоги»

Позначення документів замінити новими:

«ДБН В.2.2-9-2009» на: «ДБН В.2.2-9:2018»;

«ДБН В.2.2-15-2005» на: «ДБН В.2.2-15:2019»;

«ДБН В.2.2-16-2005» на: «ДБН В.2.2-16:2019»;

«ДБН В.2.5-20-2001» на: «ДБН В.2.5-20:2018»;

Доповнити такими нормативними актами та нормативними документами:

ДСТУ Б ISO 21542:2013 Будинки і споруди. Доступність і зручність використання побудованого життєвого середовища (ISO 21542:2011, IDT);

ДСТУ EN 81-20:2015 (EN 81-20:2014, IDT) Норми безпеки до конструкції та експлуатації ліфтів. Частина 20. Ліфти пасажирські та вантажопасажирські;

ДСТУ EN 81-82:2017 (EN 81-82:2013, IDT) Норми безпеки щодо конструкції та експлуатації ліфтів. Наявні ліфти. Частина 82. Норми щодо поліпшення доступності наявних ліфтів для осіб, зокрема осіб з обмеженими фізичними можливостями;

ДСТУ ISO 4190-5:2008 Установка ліфтова (елеваторна). Частина 5. Пристрої керування, сигналізації та додаткові пристрої (ISO 4190-5:2006 IDT);

ДСТУ EN 12101-6:2015 Системи протидимного захисту. Частина 6. Технічні вимоги до систем по створенню різниці тисків (EN 12101-6:2005, IDT)».

В розділ 3 «ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ»

Перший абзац надати у новій редакції:

«У цих нормах використано терміни, установлені Законом України № 2249-VIII від 19.12.2017 «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»: особа з інвалідністю; Наказі МОН «Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання від 01.10.2010 № 912: інклюзивне

навчання; Законі України «Про освіту» 2145-VII Редакція від 16.11.2020: інклюзивне освітнє середовище; Кодексі цивільного захисту України: захисні споруди цивільного захисту, інженерно-технічні заходи цивільного захисту, споруди подвійного призначення; ДСТУ Б А.1.1-91: нормативний документ, стандарт; ДБН А.2.2-3: будівля, споруда; ДСТУ 2272: шляхи евакуації».

Пункти 3.16 та 3.28. Виключити.

Пункт 3.36. Викласти у новій редакції:

«розумне пристосування

Індивідуальне архітектурно-планувальне рішення, що забезпечує МГН доступність існуючих будівель і споруд на рівні вище критичного мінімальний стандарту доступності в умовах їх реконструкції, реставрації, капітального ремонту та технічного переоснащення. Розумним пристосуванням можуть бути допоміжні технічні засоби та механізми (пандуси, підйомні пристрої, механізми, переносні апарелі).

Пункт 3.37. Викласти у новій редакції:

«сигналізатори (сповіщувачі) небезпеки

Спеціальні елементи на шляхах пішохідного руху для попередження осіб з порушенням зору про небезпеку на їх шляхах».

Пункт 3.46. Надати у новій редакції:

«тактильно-контрастні наземні і підлогові покажчики:

Засоби інформування та попереджування, що являють собою рельєфні (тактильні) контрастні смуги певного рисунка, які дозволяють особам з порушенням зору орієнтуватися в просторі шляхом дотику тростиною, стопами ніг або використовуючи залишкове зір. Поділяються за основними типами на застережливі, направляючі і поля різного призначення.

Примітка. Нормованою параметром для попереджувальних покажчиків є глибина покажчика - відстань між ближньою і дальньою межами покажчика, яку долає по ходу руху особа з порушенням зору, а для напрямних покажчиків - ширина покажчика, тобто відстань між його боковими межами».

Доповнити новими термінами та визначеннями понять:

«3.57 альтернативний вихід

Вихід з приміщення, будівлі, який здійснюється через двері, відміні від головних вхідних дверей, і який доступний для використання МГН в будь-який час

3.58 контрастне співвідношення кольорів

Контрастними або додатковими, є **кольори**, які розташовані на протилежних сторонах колірного круга. Виглядає їх поєднання дуже жваво і енергійно, особливо при максимальній насиченості кольору. Поєднання трьох кольорів, що лежать на однаковій відстані один від одного

3.59 оптимальний стандарт доступності

Забезпеченість інклюзивності будівель і споруд на рівні максимально-можливих до досягнення вимог, перевірених і підтверджених досвідом застосування при новому будівництві та таких, що виключають ризики нещасних випадків та/або ушкоджень, визначених основними вимогами до будівель і споруд

3.60 раціональний стандарт доступності

Забезпеченість інклюзивності будівель і споруд на рівні вимог, обумовлених технічними і економічними чинниками на існуючому об'єкті та таких, що забезпечують соціально-припустимий рівень ризиків нещасних випадків та/або ушкоджень, визначених основними вимогами до будівель і споруд

3.61 критичний стандарт доступності

Забезпеченість інклюзивності будівель і споруд на рівні вимог, що допускають на існуючому об'єкті непрогнозовані наслідки та рівень ризиків нещасних випадків та/або ушкоджень, визначених основними вимогами до будівель і споруд, вище соціально-припустимих

3.62 універсальний громадський простір

Територія або місце, відкрите і доступне для всіх груп населення, облаштування якого виконане відповідно до принципів універсального дизайну»

Розділ 4. «ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ»

Пункт 4.1. *Доповнити наступними абзацами:*

«До основних заходів розумного пристосування, що стосуються внесення модифікацій та коректив при пристосування будівель та робочих приміщень відносяться :

- встановлення пандусу або поручнів;
- встановлення автоматичних дверей;
- зміна розміру дверного проходу;
- перефарбування приміщення в контрастні кольори (для людей з інвалідністю по зору).

Пункт 4.5. *Посилання: «ДБН В.2.2-24» замінити на «ДБН В.2.2-40». У кінці речення додати посилання: «ДБН А.2.2-14, ДСТУ 8751, ДСТУ Б ISO 21542»*

Розділ 5. «ВИМОГИ ДО ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК»

Рис.1. *Виключити*

Пункт 5.1.6. *Викласти у новій редакції:*

«При влаштуванні пішохідних переходів в різних рівнях їх слід обладнувати пандусами з пологим спуском або підйомними пристроями (ліфт, підйомник)».

Пункт 5.1.8. *Доповнити в кінці речення після «0,015м» :*

«в одному з напрямків (рисунок 3)».

Пункт 5.1.10. *Викласти в новій редакції:*

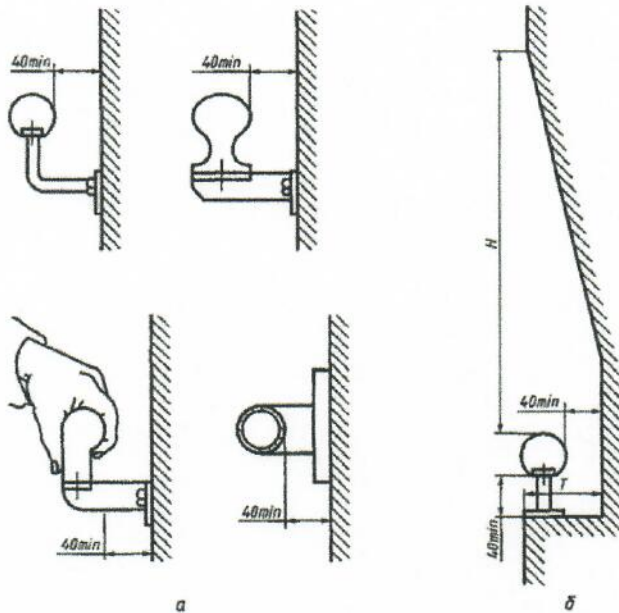
«На пішохідних шляхах руху встановлювання будь-яких перешкод (колони, різноманітних опор, інформаційних стояків та дорожніх огорож і т.ін.) не допускається».

Пункт 5.2.1. *Надати у новій редакції:*

«У разі проектування відкритих сходів на перепадах рельєфу їх параметри повинні відповідати вимогам ДБН Б.2.2-5».

Пункт 5.2.3. *У другому абзаці вилучити перше речення доповнити. Друге речення надати у новій редакції:*

«Відстань від бічної стіни 0,04 м, діаметр труби поручня 0,035-0,045 м
рис.4а.

Доповнити текст новим рисунком:

рис. 4а. Приклади кріплення поручня до бокової стіни.

а. Відстань між опорним пристроєм і найближчим елементом обладнання.

б. Опорні пристрої розташовані в ніші

До рис.5 надати новий заголовок: «Схема визначення параметрів зовнішніх пандусів». Підписуночі підписи вилучити.

Пункт 5.3.2. Друге речення першого абзаца надати у новій редакції:

«Пандуси заввишки 3,0 м і більше рекомендується замінювати підйомними пристроями».

Пункт 5.3.3. Надати у новій редакції:

«На зовнішніх пандусах, рекомендується влаштування навісу. Необхідність підігріву поверхні пандуса визначається завданням на проектування».

Пункт 5.4.1. Абзац четвертий надати в новій редакції:

«Майданчики зупинки для посадки або висадки з транспорту осіб з інвалідністю слід передбачити на відстані не більш ніж 50 м від входів до громадських будівель і споруд».

Розділ 6 «ВИМОГИ ДО ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ БУДІВЕЛЬ ТА СПОРУД»

Пункт 6.1.1. Надати у новій редакції:

«Позначка рівня підлоги приміщень біля входу до будинку повинна бути вище позначки тротуару перед входом не менше ніж на 0,15 м, при цьому слід влаштувати пандуси з ухилом не більше 8%. Допускається при новому будівництві житлових будинків та громадських будівель і споруд передбача-

ти усі входи і виходи будівлі (окрім технічних та технологічних), в тому числі евакуаційні, врівень з землею без влаштування ганку. При цьому слід передбачати тверде покриття із дренажем та зливостоком».

Абзац другий виключити.

Пункт 6.1.2. *Виключити.*

Пункт 6.1.3. *Надати у новій редакції перший абзац:*

«У разі застосування дверей, що гойдаються на завісах, обертових дверей та турнікетів необхідно передбачити альтернативний шлях руху МГН. У разі необхідності встановлення вищеназваних дверей такі двері повинні бути продубльовані дверима для користування МГН та позначені піктограмою Міжнародного символу доступності».

Пункт 6.1.5. *Надати у новій редакції:*

«На шляхах евакуації дозволяється використання розсувних дверей за умови, що вони:

- мають функцію "антипаніки";
- поряд з розсувними дверима є евакуаційні двостулкові двері загальною

шириною прорізу не менше ніж 0,9 м».

Пункт 6.1.6. *Виключити.*

Пункт 6.1.7. *Перший абзац виключити.*

Рис. 7. *Виключити.*

Пункт 6.1.8. *Перше речення першого абзацу надати у новій редакції:*

Усі приміщення загального користування (окрім технічних та технологічних) в громадських будівлях та спорудах повинні бути доступними для усіх верств населення у тому числі для МГН».

Пункт 6.2.3. *Надати у новій редакції:*

«У місцях відпочинку та очікування не менше одного місця повинно бути передбачено для осіб з інвалідністю, які пересуваються на кріслі колісному або для особи з милицями (тростиною), а також його супроводжувача.

Пункт 6.2.4. *Четвертий абзац надати в новій редакції:*

«Ширину балконів і лоджій у квартирах для сімей з інвалідністю допускається проектувати 1,5 м».

Пункт 6.2.6. *Надати у новій редакції:*

«Ширина дверних і відкритих прорізів у стіні, виходів із приміщень загального користування (окрім технічних та технологічних, а також з коридорів у сходову клітку повинна бути не менше ніж 0,9 м. При глибині відкритого прорізу більше ніж 1,0 м ширину прорізу слід приймати за шириною комунікаційного проходу, але не менше ніж 1,2 м.

Внутрішні дверні прорізи не повинні мати порогів і перепадів висот підлоги. За необхідності влаштування порогів їх висота або перепад висот не повинні перевищувати розмірів, вказаних у ДБН В.1.1-7».

Пункт 6.3.1.1 *Надати у новій редакції:*

«Ширина маршу сходів загального користування всередині будівлі повинна бути не менше ніж 1,35 м з влаштуванням поручнів. Ширина сходів в технічні та технологічні приміщення встановлюється за ДБН В.2.2-9, ДБН В.2.2-15 та ДБН В.1.1-7».

Пункт 6.3.2.2. Другий абзац виключити

Пункт 6.3.3.1. *У кінці першого речення першого абзацу додати посилання:* «ДСТУ ISO 4190-5, ДСТУ EN 81-20, ДСТУ EN 81-82».

Абзац третій пропонується викласти в наступній редакції:

«При новому будівництві житлових будинків для забезпечення вертикального переміщення від рівня входу в житловий будинок до рівня першого поверху і вище допускається застосовувати ліфти із прохідною кабіною».

Пункт 6.3.3.2. *Доповнити третім абзацом:*

«Для перевезення осіб з інвалідністю допускається застосовувати ліфти з кабінами, що мають внутрішні розміри не менше ніж: ширина – 2.1 м, глибина – 1.1 м, та шириною дверного прорізу не менше ніж 1.2 м».

Рис. 10. *Виключити.*

Пункт 6.4.4. *Перший абзац надати у новій редакції:*

«Освітленість приміщень і комунікацій, де розташовні робочі місця для осіб з інвалідністю з порушенням зору, слід підвищувати на один ступінь порівняно з вимогами ДБН В.2.5-23 та ДБН В.2.5-28».

Пункт 6.4.6. *Другий абзац надати у новій редакції:*

«Вимикачі і розетки в приміщеннях слід проектувати згідно з ДСТУ ІЕС TR 60083 та передбачити на висоті 0,8 м від підлоги. Зазначені елементи електричного обладнання повинні бути виділені контрастним кольором. Розетки над кухонною поверхнею в кухнях житлових та громадських будівель допускається розташовувати на іншій висоті згідно з технологічними потребами. Розетки в офісних приміщеннях допускається вмонтовувати в підлогу».

Розділ 7 «ОСОБЛИВІ ВИМОГИ ДО СЕРЕДОВИЩА ЖИТТЄДИ- ЯЛЬНОСТІ МАЛОМОБІЛЬНИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ»

Пункт 7.1.1 *Викласти в новій редакції:*

«Житлові будинки і житлові приміщення громадських будівель слід проектувати згідно з вимогами ДБН В.2.2-15, ДБН-363, ДБН В.2.2-9, ДБН В.2.2-20, із забезпеченням потреб маломобільних груп населення:

- обладнання прибудинкової території і власне будинку необхідними інформаційними системами;
- організація доступності квартири або житлового приміщення від входу в будинок;
- застосування обладнання, що відповідає потребам осіб з інвалідністю;
- забезпечення безпеки і зручності користування обладнанням і приладами».

Пункт 7.1.2. *Надати у новій редакції:*

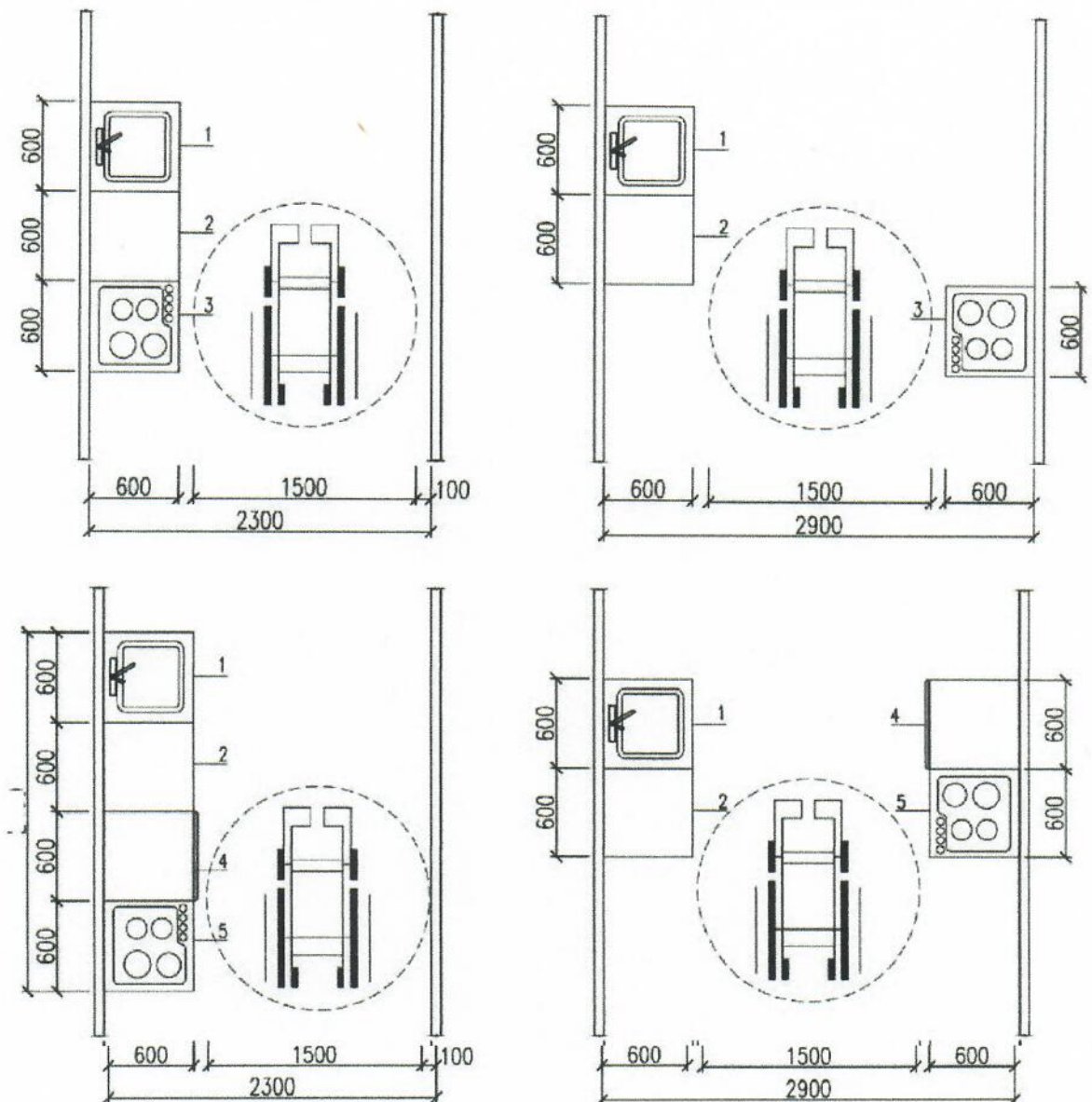
«Для організації комфортності проживання та евакуаційних заходів, а також безпеки рекомендується розташовувати квартири для осіб з інвалідністю на нижніх поверхах житлових будинків».

Пункт 7.1.5 *Замість другого речення доповнити:*

«При новому будівництві допускається оснащувати кухні в квартирах для осіб з інвалідністю електроплитами з урахуванням вимог ДБН В.2.5-23».

Рисунок 15 привести у відповідність до тексту пункту 7.1.5

Пункт 7.1.6. Замінити посилання на рис.17 на рис. 13. Абзац перший надати у новій редакції:

«Один з санвузлів у квартирі, до складу якого входять: унітаз, умивальник та душ або ванна, має бути площею не менше $3,8\text{ м}^2$ і повинен відповідати вимогам, зазначеним у розділі 11».

Пункт 7.2.1. Додати нові абзаци:

«Перелік елементів будівель і споруд (приміщень, зон і місць), доступних для МГН, розрахункова чисельність і категорія осіб з інвалідністю встановлюються завданням на проектування.

Пункт 7.2.3. *Виключити.*

Пункт 7.2.11. *Перший абзац виключити.*

Рисунок 20,21. *Скоригувати розміри.*

Розділ 8 «ЗАСОБИ БЕЗПЕКИ, ОРІЄНТУВАННЯ, ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРИ КОРИСТУВАННІ СЕРЕДОВИЩЕМ»

Пункт 8.37. *У кінці другого речення доповнити: «а також розташування зон безпеки».*

Розділ 10 «ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА»

Пункт 10.1. *Після словосполучення «вимог ДБН В.1.1-7» додати посилення: «ДСТУ EN 12101».*

Пункт 10.13 *Викласти в новій редакції: громадські будівлі і споруди повинні бути обладнані системами керування евакуюванням людей в частині систем оповіщення про пожежу та покажчиків напрямку евакуювання згідно ДБН В.2.5-56.*

Перенести у розділ 10 пункти:

Абзац другий пункту 6.3.3.1 та пункт 6.3.3.4 в пункт 10.15:

«Житлові будинки і громадські споруди обладнуються ліфтами для транспортування пожежних підрозділів згідно з вимогами ДБН В.1.1-7, ДСТУ EN 81-72 і ДСТУ EN 81-73, які можуть використовуватися для порятунку осіб з інвалідністю із зон безпеки.

Кількість ліфтів, необхідних для порятунку осіб з інвалідністю із зон безпеки, встановлюється відповідно до додатка А.

Необхідно застосовувати ліфти, оснащені системами керування, що відповідають вимогам ДСТУ ISO 4190-6 та НПАОП 0.00-1.02».

Додаток А. *Доповнити наступним текстом:*

А.3 Місткість ліфта визначають виходячи з номінальної вантажопідйомності ліфта і внутрішніх геометричних розмірів кабіни з урахуванням маси МГН із засобами пересування і з урахуванням форми, площі проєкцій МГН в плані.

А.4 Кількість посадочних зупинок ліфта в безпечні зони для кожного поверху визначають виходячи з розрахункової чисельності людей з числа МГН в пожежонебезпечних зонах і місткості ліфта.

А.5 Час кругового рейса для кожної посадки обчислюють за формулою:

$$T = 2 \frac{H_{\text{н}}}{V_{\text{н}}} + K_{\text{т}} \sum t, \quad (\text{А.1})$$

де $H_{\text{н}}$ - шлях, який проходить ліфт при здійсненні кругового рейсу на номінальній швидкості, м; -

$V_{\text{н}}$ - номінальна швидкість руху кабіни ліфта, м / с;

$K_{\text{т}}$ - коефіцієнт, що враховує можливі додаткові витрати часу при роботі ліфта (затримка при вході / виході пасажирів, регулювання швидкості руху дверей і т.п.). Допускається приймати = 1,1-1,2;

$\sum t$ - сума витрат часу на прискорення і уповільнення ліфта, відкривання і закривання дверей, вхід і вихід пасажирів протягом кругового рейсу, с. Вихідні дані для проведення розрахунків витрат часу можуть бути взяті з технічних паспортів на ліфти. Для пасажирів групи М4 (на кріслах колісних) час на вхід / вихід наведено в таблиці А. 1.

Таблиця А.1

Для пасажирів групи М4	Час на вхід / вихід пасажирів (Заповнення / звільнення ліфтової кабіни),	
	На вхід	На вихід
Один	6	5,5
Два	8	7,5
Три	10	9
Чотири	12	11

А.6 Загальний час рейсів ліфта T_0 визначається сумою часу всіх кругових рейсів T_p :

$$T_0 = \sum T_p \quad (\text{A.2})$$

А.7 Кількість ліфтів, що забезпечують необхідний час провезення МГН з безпечних зон на основний поверх n , обчислюють за формулою:

$$n = T_0 / 600 \quad (\text{A.3})$$

А.8 При встановленні групи ліфтів з різною вантажопідйомністю і швидкістю проводиться розрахунок по кожному ліфту. Розрахунковий час роботи кожного ліфта для порятунку МГН не повинен перевищувати 10 хв».

Код УКНД 91.040.10

Ключові слова доповнити новими словами та словосполученнями:
«проектування, громадські будівлі та споруди, терміни, особи з інвалідністю, альтернативний вихід, критичний стандарт доступності, раціональний стандарт доступності, оптимальний стандарт доступності, громадський простір».

Директор ПАТ
«КИЇВЗНДІЕП»

О.Гостіщев

Заступник директора ПАТ
«КИЇВЗНДІЕП» з наукової
діяльності, керівник Науково-
дослідного архітектурного
центру, науковий керівник,
доктор архітектури, професор

Handwritten signature of V.V. Kuchevich in blue ink, written over a horizontal line.

В.В.Куцевич

Заст. керівника Науково-
дослідного архітектурного
центру

Handwritten signature of B.M. Gubov in blue ink, written over a horizontal line.

Б.М. Губов

Старший науковий
співробітник, Науково-
дослідного архітектурного
центру, відповідальний
виконавець

Handwritten signature of I.I. Chernyadseva in blue ink, written over a horizontal line.

І.І. Чернядєва

Старший науковий
співробітник, Науково-
дослідного архітектурного
центру

Handwritten signature of O.F. Pashchenko in blue ink, written over a horizontal line.

О.Ф.Пашенко

Начальник відділу
випробувань та атестації
будівель Науково-дослідного
інженерно-випробувального
центру

Handwritten signature of T.I. Iukova in blue ink, written over a horizontal line.

Т.І. Іюкова

Керівник Центру
експериментального
проектування житлових і
громадських будинків,

Handwritten signature of V.M. Belychikov in blue ink, written over a horizontal line.

В.М.Бельчиков

головний архітектор

Головний архітектор, канд.
архіт.

В. І. Шпара

Інженер-будівельник, канд
тех. наук

А.А. Нечепорчук

Інженер-будівельник

Л.О. Філатова